

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ УКРАЇНИ

Виконала:

Гончар Я.Ю.,
Студент гр.3420-4

Перевірила:

Бровченко Н.В.

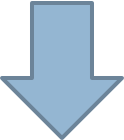
ПЛАН:

Вступ

1. Поняття конституційного ладу та його засад
2. Конституційна характеристика української держави
3. Політико-правові проблеми забезпечення стабільності конституційного ладу України та його основ

Висновки

Вступ

- У демократичному суспільстві Конституція має особливе значення, яке ще більше зростає в перехідні періоди, коли мова йде про конкретні як у політичній, так і економічній системі суспільства.
  - З моменту проголошення незалежності в Україні відбувається:
    - процес розширення обсягу конституційно-правового регулювання,
    - змінюється зміст норм та інститутів конституційного права,
    - з'являються нові.
-
- Утворюється більш складна система джерел цієї галузі права порівняно з тією, яка існувала в радянський період.
    - Найбільш істотні зміни в ній відбувалися з прийняттям Конституції України 1996 року.
  - Досліджували принципи права в Україні: В.Б. Авер'янов, В.Д.Бабкін, Н.П.Воронов, О.Ф.Гранін, В.М. Горшеньов, В.Н.Денисов, Є.В.Додін, А.Я.Дубінський, М.І.Козюбра, В.В.Копейчиков, М.Й.Коржанський, С.Л. Лисенков, Л.П.Юзьков та інші.

1. Поняття конституційного ладу та його засад

Конституція України – Основний Закон держави

- Розділ I “Загальні засади” - провідний у структурі Конституції, має особливе для всієї системи національного законодавства.
- У цьому розділі закріплюються *засади конституційного ладу України.*

Конституційний лад

це цілісна система соціально-правових відносин і інститутів, які підпорядковані безумовним моральним і конституційним вимогам

ґрунтується на сукупності регуляторів, які допомагають закріпленню в суспільній практиці і в правосвідомості фіз. і юр. осіб стабільних правових, гуманних, справедливих зв'язків між людиною, суспільством та державою

реалізує прагнення до соц-го порядку на базі співіснування індивідуального та групового інтересів із загальними, забезпечувати пріоритет права особи

гарантії з боку держави

засади конституційного ладу є найбільш важливим предметом регулювання Конституції

Засади конституційного ладу

це система конституційно закріплених принципів, що регламентують сукупність соціальних відносин.

соціально-моральні
установки

політико-правові правила
розумної та справедливої
організації суспільства

Обов'язково мають перебувати під захистом
держави

Засади конституційного ладу закріплюють:

- 1) основні принципи, що виступають як керівні для різноманітних сторін конституційного ладу;
- 2) базові цінності, на які суспільство орієнтується в розвитку конституційного ладу;
- 3) конституційно-правові норми і інститути, через які ці принципи та цінності одержують своє безпосереднє обґрунтування, закріплення і які зумовлюють їх юридичне значення.

Засади конституційного ладу

це система вихідних принципів організації державної влади в конституційній державі, взаємовідносин конституційної держави з людиною та інститутами громадянського суспільства.

Ці принципи, як зазначається в літературі, визначають і закріплюють **основи правового статусу суб'єктів конституційно-правових відносин**[13].

До засад конституційного ладу за Конституцією України належать:

- народовладдя (народний суверенітет);
- державний суверенітет і незалежність України;
- республіканська форма правління, яка відповідає вимогам демократії та поділу влад;
- унітарний устрій України;
- визнання людини як найвищої соціальної цінності, утвердження і забезпечення її прав і свобод;
- соціальний захист людини;
- статус української мови як державної;
- поділ влади;
- гарантованість місцевого самоврядування;
- політична, економічна та ідеологічна багатоманітність;
- вища юридична сила Конституції України і пряма дія її норм;
- рівність усіх суб'єктів права власності перед законом.

2. Конституційна характеристика української держави

ст. 1 Конституції України визначає Україну як суверенну і незалежну, демократичну, соціальну, правову державу.

Ознаками суверенітету Української держави є:

- **Верховенство державної влади на всій території України;**
  - Необмеженість влади нічим і ніким, окрім народного суверенітету (установчої влади народу України), Конституції України, громадянського суспільства, природного права і законів;
  - Відсутність на території України будь-якої іншої конкуруючої влади, яка могла б видавати легітимні закони;
  - Підпорядкованість державній владі всіх громадян, їхніх об'єднань, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб;
- **Єдність і неподільність державної влади;**
  - Наявність єдиної системи органів державної влади (законодавчої, виконавчої та судової), які мають єдині цілі та завдання діяльності, що забезпечує певну ступінь керованості суспільством.
- **Незалежність і самостійність державної влади;**
  - Державна влада правоспроможна приймати нормативні акти та забезпечувати їх виконання за допомогою засобів державного примусу;
  - Відсутність залежності (політичної, фінансової, організаційної тощо) органів державної влади від будь-кого всередині держави та за її межами.

Отже, державний суверенітет характеризує повноту законодавчої, виконавчої та судової влади держави на її території, що виключає наявність будь-якої конкуруючої влади, а також непідпорядкованість держави владі іншої держави у сфері міжнародного спілкування.

Конституційно-правовими ознаками України як суверенної держави є:

Територіальна цілісність.

державною територією є частина земної кулі, яка належить певній державі та в межах якої вона здійснює своє територіальне верховенство.

ч. 1 ст. 2 КУ: суверенітет України поширюється на всю її територію

- ✓ Складниками державної території України є її суша, води, надра під ними та відповідний повітряний простір.
- ✓ Державна територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною зазначено в ч. 3 ст. 2 Конституції України.
- ✓ Згідно з ч. 1 ст. 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України є однією з найважливіших функцій держави, справою всього Українського народу.

Єдиний конституційний простір.

- ✓ Конституція України є юридичною базою для формотворчої діяльності всіх органів державної влади та органів місцевого самоврядування, вона визначає зміст і напрямки розвитку галузевого законодавства.
- ✓ *До складу України входить автономне утворення - Автономна республіка Крим (АРК), яка має Конституцію Автономної Республіки Крим (ч. 1 ст. 135 Конституції України).*
- ✓ *Право приймати Конституцію АРК належить Верховній Раді АРК, але вона набуває чинності лише після затвердження Верховною Радою України не менш як половиною від її конституційного складу.*

Громадянство.

ст. 4 КУ: в Україні існує єдине громадянство.

Принцип єдиного громадянства має на меті:

- ✓ недопущення існування громадянства окремих адміністративно-територіальних одиниць України
- ✓ уникнення випадків кумуляції громадянства окремих осіб (подвійного громадянства, або біпатризму)

Цим забезпечується єдиний правовий статус для всіх громадян України.

Єдина грошово-кредитна система.

- ✓ *Ст. 99 Конституції України визначає, що грошовою одиницею України є гривня.*

Національні Збройні Сили.

- ✓ *Оборону України, захист її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності Конституція України (ч. 2 ст. 17) покладає на Збройні Сили України.*

Міжнародна правосуб'єктність.

- ✓ *Зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права (ст. 18 Конституції України).*

Офіційний статус державної мови.

- ✓ *Державною мовою вважається визнана конституцією або чинним законодавством основна мова держави.*
- ✓ *Згідно з ч. 1 ст. 10 Конституції України державною мовою в Україні є українська мова.*
- ✓ *Держава гарантує вільний розвиток інших мов національних меншин України.*

Державні символи.

До них відносять:

- ✓ Державний Прапор
- ✓ Державний Герб
- ✓ Державний Гімн

- ✓ *Відповідно до ч. 7 ст. 20 Конституції України столицею України є місто Київ. Під столицею розуміють головне місто та адміністративно-політичний центр держави. Зазвичай в столиці розташовані вищі та центральні органи державної влади. [5]*

Державний Прапор.

це офіційний відмінний знак (емблема) держави, символ її суверенітету

Згідно з Конституцією
України (ч. 2 ст. 20)
*Державний Прапор України
являє собою*

- ✓ стяг із двох рівновеликих
горизонтальних смуг
- ✓ синього і жовтого кольорів.

Державний Герб

це відмінний знак, що є офіційною емблемою держави, яка зображується на прапорах, грошових знаках, печатках і деяких офіційних документах.

КУ (ч. 3 ст. 20)

*Великий Державний Герб
України встановлюється*

- ✓ з урахуванням *малого Державного Герба України*(Знак Княжої Держави Володимира Великого)
- ✓ герба Війська Запорозького законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України - ч. 4 ст. 20 Конституції України.

Державний Гімн

музикально-поетичний твір

- ✓ *Закон України «Про Державний Гімн України» було прийнято 6 березня 2003 р.*
- ✓ *згідно зі ст. 1 цього Закону Державним Гімном України є національний гімн на музику М. Вербицького із словами першого куплету та приспіву твору П. Чубинського в такій редакції:*

Державний Гімн України

Державним Гімном України є національний гімн на музику М. Вербицького із словами першого куплету та приспіву твору П. Чубинського в такій редакції:

**Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.**

Приспів:
**Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.**

Закон України «Про Державний Гімн України» від 6 березня 2003 року

The poster features musical notation for the anthem, set against a background of a blue sky and a field of golden wheat.

3. Політико-правові проблеми забезпечення стабільності конституційного ладу України та його основ

- ▣ Для правового забезпечення суверенітету і незалежності України було зроблено чимало, але найважливішим кроком було прийняття нової конституції України - Основного закону України[2]
- ▣ Прийнята 16 липня 1990 року Декларація про державний суверенітет, відіграла важливу роль у становленні в Україні конституційного ладу на демократичних засадах, заклала цінності, які стали підґрунтям для Конституції України 1996 року, визначила напрямок державно-правових процесів.
- ▣ Принцип верховенства права визначає умови життєдіяльності усього соціального організму, тобто створення функціонування державних органів та громадських організацій, ставлення до них, а також стосунки між окремими громадянами. [3]

- Відповідно до принципу поділу влади остання має бути поділена між законодавчими, виконавчими та судовими органами. При цьому кожна з гілок влади повинна бути незалежною, що має виключати можливість узурпації влади якоюсь особою чи окремим органом. Проте, нині в Україні спостерігається протистояння між законодавчою та виконавчою гілками влади.
- Принцип реальності прав свобод людини та громадянина передбачає, що вони мають бути не тільки продекларовані у законодавчих актах, а й забезпечені та гарантовані усіма соціальними суб'єктами, насамперед державою. [4]
- Важливим принцип законності, який означає, що державою керує закон, усе здійснюється згідно з законом, ніхто не підноситься над ним. Закон сам панує, виражаючи загальну волю.

Література:

1. Конституційне право України / За редакцією Ю.М. Тодики і В.С.Журавського. — К., 2002. - С. 26.
2. Правові проблеми суверенітету і незалежності України // П.У.,-1992-№10,С. 10-22.
3. Кравченко В.В. Конституційне право України: Навчальний посібник.- Вид.4-те, випрвл. Та доповн.- К.:Атіка,2007.-568 с.
4. Заєць. П. А. Правова держава в контексті новітнього українського досвіду. - К.: Парламентське вид-во, 1999. - 248 с.
5. Головка С. Конституція України в системі європейського конституціоналізму // Право України. - 2006. - №8. – с. 15-17